

Finansklagenemnda Bank

Avgjørelse FinKN 2022-235

15.3.2022

DNB Bank ASA

Andre tjenester

Opptak av kreditt – uforsvarlig rådgivning? – tvangssalg av aksjer

Klager inngikk avtale om verdipapirfinansiering og rammelån. Kredittene ble sikret med pant i henholdsvis VPS-konto og fast eiendom. Kredittbeløpene ble overført til Netfonds, der klager hadde verdipapirfinansiering. Klager overførte samtidig 100 000 aksjer i A. fra Netfonds til VPS-konto i banken. Som følge av en vesentlig reduksjon av aksjeverdien i A. i mars 2020, tvangssolgte banken aksjene og nedbetalte verdipapirkreditten. Klager anførte at bankens rådgivning var uforsvarlig, og at banken ikke hadde ivaretatt hans interesser som investor. Banken fikk medhold.

Saksfremstilling

Saken gjelder avtaler om verdipapirfinansiering og rammelån samt tvangssalg av aksjer og spørsmålet om hvorvidt klager har et krav mot banken.

Klager inngikk i mars 2019 avtale om handel i finansielle instrumenter og verdipapirfinansiering med en kredittramme på kr 16 500 000. Kreditten ble sikret med pant i en VPS-konto som han opprettet samtidig. Sikkerheten ble i november samme år endret til pant i en aksjesparekonto, og ny avtale om VP-finansiering ble inngått. Klager opptok i mars 2019 også to rammelån på til sammen kr 10 200 000. Disse ble sikret med pant i fast eiendom.

Banken har opplyst at det innledningsvis ble avholdt et møte mellom klager og banken den 21.2.19. Temaet for møtet var søknad om verdipapirfinansiering på kr 16 500 000 og rammelån på kr 10 200 000. I møtet fikk banken overlevert dokumentasjon fra klager for behandling av kredittsøknadene, blant annet takst over hans eiendommer. I et senere møte den 18.3.19 ble lånetilbud, kredittavtaler og pantedokumenter signert.

Det er opplyst at klager hadde en verdipapirkreditt hos Netfonds, som var sikret med pant i klagers aksjer på verdipapirkonto hos foretaket. Klager overførte den 4.4.19 100 000 aksjer i A. fra sin verdipapirkonto hos Netfonds til DNB. Det ble samtidig overført kr 15 655 626 fra hans verdipapirkreditt hos DNB til Netfonds, for nedbetaling på kreditten hos Netfonds.

Banken har fremlagt kontoutskrifter for klagers brukskonto fra mars og april 2019. Det fremgår at kr 9 900 000 av lånene ble overført til kontoen, hvoretter klager rundt månedsskiftet mars/april overførte til sammen kr 9 700 000 til Netfonds Bank. Banken har også fremlagt utbetalingsfullmakt av 21.3.19. I fullmakten ga klager banken fullmakt til også å overføre kr 1 000 000 til Sandnes Sparebank for innfrielse av lån.

Klager har fremlagt en transaksjonsoversikt fra sin verdipapirkreditt-konto hos Netfonds. Det fremkommer at det i mars/april 2019 ble innbetalt ca. kr 9 700 000 fra klager, og at det den 4.4.19 ble innbetalt kr 15 655 626 i forbindelse med overføring av 100 000 A.-aksjer til DNB. Etter innbetalingen av kr 15 655 626, var trukket kreditt på klagers verdipapirkredittkonto hos Netfonds nedbetalt i sin helhet.

I forbindelse med etablering av avtalene i mars 2019 ble det foretatt en egnethetstest av klager. Testen ble signert av ham. Han har blant annet krysset av for at han hadde god erfaring med flere typer aksjerelaterte produkter, og han opplyste at han hadde aksjer til en verdi av kr 53 mill. Han krysset av for at han ønsket høyest risiko.

Banken har opplyst at aksjene i A., som var stilt som sikkerhet for verdipapirkreditten, hadde en belåningsverdi på 80 %. Verdien ble vesentlig redusert i mars 2020, hvilket medførte at aksjenes låneverdi ble overtrukket. Banken tvangssolgte den 9.3.19 80 000 aksjer for å bringe lånebeløpet under 80 %. I dagene som fulgte, falt verdien av aksjene ytterligere. Den 12.3.19 var restlånet 99 % av verdien av resterende aksjer. De siste 20 000 aksjene ble solgt for nedregulering av kreditten. Klager ble ikke varslet i forkant, hvilket skyldtes det raske verdifallet. I henhold til sluttседler ble aksjene solgt for netto til sammen kr 14 285 091.

Klager har anført at banken har misligholdt sin informasjons- og frarådingsplikt, og at banken ikke har ivaretatt hans interesser som investor. Han skulle kun overføre 100 000 aksjer i A. til banken, men ikke oppta kreditt. Han hadde ikke bruk for kreditt. Da kredittavtalene ble inngått, var han syk og vesentlig svekket. Han kan ikke huske å ha inngått avtalene, og han har ikke fått noen forklaring på innbetalingene til Nordnet. Banken har urettmessig tvangssolgt hans aksjer i A. Han anså aksjene for å være en langsiktig og trygg investering som skulle gi utbytte. Han ble ikke varslet om tvangssalget. Han var sikker på at han ville bli varslet av banken, dersom pandemien skulle utløse en akutt situasjon med aksjeverdier. Det var ikke noen kommunikasjon mellom klager og banken den 9.3.20, utover at han mottok en rapport pr. 6.3.20 fra VP finansiering som viste en belåningsgrad på 85 % og sluttседdel fra salget samme dag. Aksjene ble ved tvangssalget solgt til lav kurs, i gjennomsnitt kr 143,60. Aksjekursen har senere steget. Han har lidt et økonomisk tap. På det aktuelle tidspunktet var det feil ved bredbåndtjenesten i klagers distrikt. Av den grunn var digital kommunikasjon mellom ham og banken ikke mulig. Klager krever at banken gjenoppretter hans portefølje av A.-aksjer på aksjesparekonto.

Finansforetaket har anført at klager fikk tilstrekkelig informasjon da han fikk innvilget kreditt, og at det ikke var noe som tilsa at han ikke forsto hva avtalene innebar. Det ble avholdt møter i banken. Han fikk informasjon om risiko for tap ved verdipapirfinansiering, og han bekreftet at han hadde kunnskap og evne til å bære et eventuelt tap, og at han var kjent med risiko. Han forklarte til banken at han hadde holdt på med kjøp og salg av aksjer i en mannsalder. Han leste dokumentene nøye og stilte spørsmål. Klagers helsesituasjon var ikke tema i noen av møtene. Han reklamerte senere på rentesatsen på rammelånene og verdipapirfinansieringen, uten at han da hadde innsigelser til kredittavtalene. Klager hadde kreditt hos Netfonds, og det var han selv som overførte kr 9 700 000 til kredittkontoen hos Netfonds. Kreditten hos Netfonds hadde sikkerhet i aksjene i A. Denne kreditten måtte innfris for å få overført aksjene til DNB. Banken var berettiget til å selge aksjene i A. Verdifallet på aksjene i mars 2020 innebar at belåningsgraden var over de avtalte 80 %. Verdifallet skjedde raskt. Tvangssalg ble derfor gjennomført uten at klager ble varslet på forhånd.

Finansklagenemnda Banks begrunnelse

Saken gjelder gyldigheten av kredittavtalene mellom klageren og banken samt bankens gjennomføring av tvangssalg av aksjer i mars 2020.

Klageren har hatt flere kreditter i banken. Kredittene er gitt med sikkerhet i verdipapirer og i fast eiendom. Kredittavtalene er dokumentert for nemnda. Grunnlaget for klagerens innsigelser mot kredittavtalene er at han har vært mentalt ute av stand til å inngå bindende kredittavtaler med banken. Nemnda kan ikke, ut fra de opplysningene som er lagt frem, konkludere med at

kredittavtalene eller noen av disse er inngått under omstendigheter som medfører at avtalene er ugyldige.

Tvangssalget av aksjer i mars 2020 fant sted som følge av sterkt kursfall på verdipapirer som lå som sikkerhet for kreditt i banken. Tvangssalget er hjemlet i kredittavtalen. Det er ingen holdepunkter for at manglende varsling om forestående tvangssalg har påført klageren tap som han ville ha unngått om han var blitt varslet på forhånd. Nemnda kan ikke konkludere med at tvangssalget gir grunnlag for krav mot banken.

Klageren kan etter dette ikke gis medhold i noen del av klagen.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Banks konklusjon

Banken gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trygve Bergsåker (leder), Henning Bjørnstad (selskapsrepresentant) og Kristoffer Sørli (forbrukerrepresentant).